

הנוער העובד והלומד – מסמך הצעות החלטה של הוועידה העשירית "אָמֶת, מְאָרֶץ תְּצַמֵּחַ" (תהילים פ"ה)

שער ייעוד התנועה

ייעודה של תנועת הנוער העובד והלומד יונק את תוקפו וחיותו ממגילת העצמאות, לפיכך אנו קובעים כי: תפקידה ההיסטורי של הסתדרות הנוער העובד הוא ביסוסה ופיתוחה של מדינה יהודית-דמוקרטית, אשר גרעינה הקשה הוא קהיליית קהילות ישראלית המורכבת משותפות מבחירה של ערבים, יהודים, דרוזים, צ'רקסים וקהלים נוספים ללא הבדל דת, גזע, מין, מגדר והעדפה מינית. קהיליית קהילות החותרת להגשמת ייעוד של חברה ברוח החברותא, שערכיה שוויון ערך האדם, סוציאליזם, פמיניזם, שיתוף, צדק, ציונות הרצלאית, דמוקרטיה, הגנה, עבודה ושלום. קהילייה המבקשת לייסד חברת אדם-מופתית ששורשיה נטועים בערכי הנצח של מורשת הנביאים, ובמיטב ערכיו של ספר הספרים. תנועת הנוער העובד והלומד תחתור להוות את גרעינה הקשה והחלוצי של קהיליית קהילות ישראלית על ידי ניסיון להקים בקרבה חברת מופת של ילדים, נוער וצעירים תוך שימת דגש על המרד בעוולות האדם והחברה, ועל הגשמה אישית וקבוצתית של הייעוד באורח חייה.

שער ברית החברה הישראלית

1. מגילת העצמאות ושוויון ערך האדם

- א. התנועה מחנכת על ערכי מגילת העצמאות, מסמך היסוד לקיומה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי שבה מתקיים שוויון מלא לכל אזרחיה, ללא הבדל דת, גזע, מין, שפה, תרבות, העדפה מינית וכדומה.
- ב. התנועה חורטת על דגלה את שוויון ערך האדם ומתחייבת לפעול להנחלת ערך זה בחברה הישראלית. התנועה קוראת למדינת ישראל ולכל מוסדותיה להתייחס לכל אזרחי המדינה כשווים ללא אפליה.
- ג. התנועה רואה בחומרה רבה את הגזענות הגוברת בחברה הישראלית המנוגדת לחלוטין לרוח מגילת העצמאות. התנועה תיאבק בתופעות גזעניות, הן בקנה מידה מקומי והן בקנה מידה ארצי.

2. הדמוקרטיה הישראלית

- א. התנועה רואה בדמוקרטיה את הבסיס לחיים המשותפים במדינת ישראל ותפעל לחיזוקה, הן כצורת משטר במדינה והן כאופי של חברה.
- ב. בשנים האחרונות אנו עדים לאירועים אנטי-דמוקרטיים, להסתה ולאלימות בחברה הישראלית ובכנסת ישראל. התנועה תוקיע כל פעולה הפוגעת בדמוקרטיה ותיאבק בה. התנועה קוראת למדינת ישראל לפעול בתקיפות נגד היוזמים של אירועי אלימות והסתה ונגד המשתתפים באירועים כאלה.

3. זיכרון רצח יצחק רבין

- א. מאז רצח ראש ממשלת ישראל יצחק רבין ז"ל ב-1995, התנועה נושאת את תפקיד עיצוב זיכרון הרצח ומשמעותו למדינה ולחברה בישראל. התנועה תמשיך לקחת על עצמה לחנך את כלל הנוער בחברה הישראלית על לקחיו של הרצח ועל משמעויותיו.
- ב. התנועה תפעל ליצור חיבור רחב בין מגוון ציבורים בחברה הישראלית, בהובלת תנועות הנוער, תחת הכותרת "זוכרים את הרצח – נאבקים על הדמוקרטיה".
- ג. התנועה דורשת מנשיאי ישראל כי לעולם לא יעניקו חנינה ליגאל עמיר, רוצחו הנתעב של יצחק רבין, ולא יקצבו את עונשו.

4. קיום משותף

- א. התנועה תרחיב את המפגש היהודי-ערבי-דרוזי בתוכה ותחזקו באמצעות:
 - הגדלה ניכרת של סמינר "תנועה אחת" וקריאה לכל מעגלי התנועה להשתתף בו.
 - הרחבת תכנית "קנים אחים" למפגשים קבועים בין קנים יהודיים, ערביים ודרוזיים ויצירת מפגשי קיום משותף לאורך השנה.
 - הקמת מחוז משותף ליהודים ולערבים באחד מאזורי הארץ.
 - הגברת הפעילות התנועתית המשותפת בערים המשותפות ליהודים ולערבים.
- ב. התנועה רואה חשיבות בנוכחות של שתי השפות, העברית והערבית, במרחב הציבורי המשותף במדינה. התנועה תעודד את חברותיה ללמוד את שפת העם האחר, ותקפיד על נוכחותה של השפה הערבית בפעילויות התנועה ובפרסומיה באמצעי המדיה השונים.

5. שלום

- א. התנועה חותרת לחיים בשלום ובביטחון של מדינת ישראל לצד שכנותיה, ותחנך לכך מתוך תפיסה כי "הפתרון הרדיקלי האחד הוא השלום" (יצחק רבין).
- ב. התנועה תומכת בקידום פתרון שתי מדינות לשני העמים המבוסס על הדדיות, סולידריות, פשרה טריטוריאלית והכרה בזכותו של כל עם להגדרה עצמית במדינתו הלאומית: מדינת ישראל היהודית והדמוקרטית לצד מדינת פלסטין הערבית והדמוקרטית.

6. התיישבות בגבולות

- התנועה רואה משמעות רבה לחיים בגבולות, וקוראת לבוגריה להתיישב בגבולות המדינה. התנועה קוראת לממשלת ישראל לטפח את היישובים, הכפרים והערבים באזורים אלו, בדגש על אזור עוטף עזה הנתון זה יותר מעשור למתקפות טילים. התנועה תגביר את פעולתה באזורים אלו על מנת לחזק את מרקם החברה ואת כוח העמידה שלה.

7. חינוך לציונות

- א. התנועה מחנכת לציונות כפי שמצטיירת בחזונו של הרצל, שעיקרה הקמת בית לאומי לעם היהודי, יצירה של חברת מופת וחיים משותפים לכל תושבי הארץ. התנועה תיאבק במגמות אנטי-ציוניות בחברה ובמגמות שנועדו לטשטש את התוכן המוסרי המובהק של הציונות. החינוך לציונות בציבור היהודי יבוא לידי ביטוי בפעולות בקנים ובסניפים, בטיולי התנועה ובמפעליה.
- ב. התנועה תפעל להרחבת האתוס הציוני כך שיכיל גם את סיפוריהן של אוכלוסיות נוספות שלא זכו להכרה מספקת עד כה, ובהם האתוס החלוצי של מקימי עיירות הפיתוח וסיפורי העליות הציוניות של יוצאי צפון אפריקה, אתיופיה וברית המועצות לשעבר.

8. צבא ההגנה לישראל

- א. התנועה קוראת לכל בני הנוער המועמדים לשירות ביטחון, ולחניכיה בפרט, להתגייס לשירות משמעותי בצבא ההגנה לישראל, כביטוי להגשמת ערך ההגנה בחברה הישראלית ומתוך אחריות לקיומה של המדינה.
- ב. התנועה קוראת לחניכיה המשרתים בצה"ל ולכלל חיילי צה"ל לשמור על טוהר הנשק ולפעול בדרכים מוסריות והומאניות.
- ג. התנועה רואה בגילויי הסרבנות מימין ומשמאל סכנה לדמוקרטיה הישראלית, וקוראת לחניכי התנועה להתנגד להם.

9. שירות לאומי-אזרחי

- א. התנועה רואה בשירות לאומי-אזרחי בקרב ציבורים שאינם נקראים לשירות ביטחון כלי משמעותי לקידום שוויון הזכויות והחובות בחברה הישראלית. ההתנדבות לשירות לאומי-אזרחי תורמת להתפתחותם האישית של המתנדבים, מסייעת בפיתוח מנהיגות מקומית ומחזקת את היישובים ואת כלל החברה.
- ב. התנועה תרחיב את מסלול ההתנדבות בשירות לאומי-אזרחי עבור החניכים הערבים והדרוזים בתנועה, תפתח אופני פעילות מגוונים במסלול זה ותגביר את הכשרת המתנדבים ואת ליווים.

10. חקלאות

התנועה רואה את החקלאות בארץ כחיונית לשמירה על צביון המדינה, על עצמאותה ועל ביטחון המזון שלה. התנועה קוראת לממשלת ישראל לחזק את החקלאות, לפתח אותה ולהרחיב את חלקה של העבודה הישראלית בה. התנועה תומכת במאבק למען קיום החקלאות במדינה, תחנך לחשיבות החקלאות ותעודד התנסויות של חניכי וחניכות התנועה בחקלאות.

11. הציבור הדתי בתנועה

מתוך אמונה שכל חלקי הציבור הישראלי יכולים להיות שותפים לחברה ששוויון ערך האדם במרכזה, תפעל התנועה להזמין בני נוער רבים מהציבור הדתי להצטרף אליה. ועידת התנועה קוראת למרכז התנועה, לקנים ולסניפים לעודד הזמנת חניכים דתיים לתנועה ולפתח אופני פעילות מתאימים לכך במסגרת הפעילות השוטפת ובמפעלים, זאת תוך שמירה על אופייה של התנועה.

12. פעילות התנועה בהתיישבות העובדת

מאז הקמתה פעלה התנועה בקרב בני הנוער בקיבוץ ובמושב, אשר היוו את הגרעין החלוצי לתנועת העבודה. התנועה רואה בנוער זה ציבור חיוני בהגשמת כלליותה ותמשיך לפעול ביישובי המרחב: קיבוצים, מושבים, כפרים ויישובים קהילתיים, תוך מתן מקום לזהותם הייחודית. התנועה תפעל לחיזוק הקשר עם התנועות המיישבות כבסיס לחיבור של ההתיישבות העובדת לחברה הישראלית.

13. עלייה

א. התנועה רואה במדינת ישראל את ביתו של העם היהודי. התנועה קוראת ליהודי העולם לעלות לארץ ולהגשים בה ומגנה את הירידה מהארץ אשר פוגעת בבניין המפעל הציוני.
ב. התנועה תפעל לעידוד עלייה, תפתח אופני פעילות מתאימים שיאפשרו לחניכים עולים ובני עולים לקחת חלק בקני התנועה ובמפעליה, וכן תפעל להקמת קנים במרכזי קליטה ובכפרי נוער שיש בהם עולים.

14. נוער גאה

א. התנועה תקיים פעילות ייחודית לנוער גאה ותקים קבוצות המהוות מרחב בטוח ופתוח עבור נערים ונערות לעיצוב זהותם המינית והמגדרית, לצד חינוך מיני ומגדרי לכלל הנוער והגברת המודעות לסוגיות הנוגעות למין ולמגדר.
ב. התנועה תילחם בשנאת להט"בים (לסביות, הומואים, טרנסג'נדרים/ות, ביסקסואלים/ות) ובכל תופעה של שנאה ואפליה על רקע שונות בהעדפה מינית או בזהות מגדרית, באמצעות מערכי פעולות לקני התנועה ולבתי הספר, השתתפות במצעדי גאווה וציון יום ההבנ"ה (היום הבין-לאומי נגד הומופוביה) ויום הרצח ב"בֶּרְנוֹעֶר".

15. התנועה בעת חירום

בעת חירום תגביר התנועה את פעולתה החינוכית בכלל ואת פעולתה בקרב חניכים באזורי העימות בפרט, ותציב במרכז את החינוך לשלום. התנועה תיצור פעילות ייחודית לשעת חירום בשיתוף פעולה עם תנועת המושבים, עם התנועה הקיבוצית ועם הרשויות המקומיות. הפעילות תכלול הכשרת מדריכות, אירוח קנים ויישובים תחת איום וכן הפעלת מחנות וקייטנות. התנועה תחזק במיוחד מפגשים בין יהודים, ערבים ודרוזים.

16. יישובים ערביים ודרוזיים

- א. התנועה קוראת למדינת ישראל לחדול מן האפליה נגד יישובים ערביים ודרוזיים בכל ההיבטים – לרבות תקציבים, תכנון והגדרת "יישובי עדיפות לאומית" – לפעול לצמצום הפערים הקיימים, להרחיב את היישובים הערביים והדרוזיים ולהקים עיר ערבית חדשה.
- ב. התנועה קוראת למדינת ישראל לגבש פתרון הוגן ליישובי הפזורה הבדווית בנגב, בשיתוף המנהיגות הבדווית, ולהעמיד תשתיות, שירותי חינוך ושירותי בריאות שווים לכלל האוכלוסייה בנגב.
- ג. התנועה קוראת להשוואת תנאיהם של היישובים הדרוזיים ברמת הגולן לאלו של יישובי גבול אחרים.

17. זיכרון השואה והגבורה ומרד תנועות הנוער

- א. התנועה תפעל להנצחת השואה והגבורה ומרד הגטאות בהובלת תנועות הנוער, ותחנך לאורם של תכנים אלו. התנועה תיאבק נגד הכחשת השואה והשכחתה ונגד טשטוש זיכרון המרד.
- ב. התנועה תעודד השתתפות של כל מעגליה ב"מסע לגילוי שורשי המהפכה הציונית ומרד תנועות הנוער – שואה וגבורה" ותפעל לאפשר יציאה למסע לכל החפץ בכך.

18. חופש הדת והמצפון

- א. התנועה קוראת למדינת ישראל לשמור על חופש הדת והמצפון לטובת כלל אזרחיה.
- ב. התנועה קוראת לשמור על המקומות הקדושים לכל הדתות, ככתוב במגילת העצמאות.
- ג. התנועה קוראת לאפשר לכל אדם שירצה בכך את הזכות להתחתן על פי השקפת עולמו.

19. אנטישמיות

- א. התנועה מגנה בכל תוקף את האנטישמיות הגוברת ברחבי העולם אשר באה לידי ביטוי באלימות המופנית כלפי יהודים וביצירת דה-לגיטימציה לעצם קיומה של מדינת ישראל.

שער סוציאליזם

1. **כלכלת התנועה**
ועידת התנועה קוראת להמשיך ולעצב את כלכלת התנועה בתור כלכלה שיתופית המבוססת על העיקרון "קיומנו בעצמנו" ולהגביר את החינוך הסוציאליסטי בשכבה הבוגרת. מתוך כך:
א. הוועידה קוראת לחניכות התנועה ומדריכותיה לפתח תפקידים ומוסדות שבאמצעותם יוכלו חברות השכבה הבוגרת להגדיל את אחריותן על כלכלת הקן.
ב. הוועידה קוראת לתנועה ולמעגלים להקים "קרנות לשוויון" שמטרתן לאפשר לכל חניך להשתתף בפעילויות התנועה.

2. **החינוך המקצועי**
א. התנועה קוראת למדינת ישראל לחזק את מעמדו של החינוך המקצועי בישראל ולמְצַבּו כמסלול שווה ערך לחינוך העיוני, מסלול שמתחנכים בו בני נוער רבים מכל קבוצות האוכלוסייה, המכשיר את דור העתיד של בניין הארץ ואת המנהיגות החברתית והכלכלית בישראל. התנועה קוראת למדינת ישראל להכיר בתעודת המקצוע כשוות ערך לתעודת הבגרות, לממש את חוק החניכות ולְחַדְשׁוּ, לפתוח בתי ספר מקצועיים לכל קבוצות האוכלוסייה ולהתאים את מערכת החינוך המקצועי למאה ה-21.
ב. התנועה תפעל לחשוף את החינוך המקצועי לבני הנוער בישראל, ובפרט לחניכי התנועה, מתוך ראיית החשיבות של החינוך המקצועי לעתידה של החברה הישראלית.

3. **בית הספר המקצועי**
א. התנועה תרחיב את פעילותה לכל בתי הספר המקצועיים בישראל. התנועה תפעיל את כל ההסכמים הקיבוציים במקומות העבודה, תחתום על הסכמים קיבוציים חדשים במקומות עבודה של מערכת החניכות ותרחיב את קרן ההבראה.
ב. התנועה תהיה שותפה להקמת בית ספר מקצועי שיהווה דוגמה ומופת לבתי הספר המקצועיים ויעלה את קרנם במדינה – מבחינות רבות: שילוב לימודיים עיוניים ומקצועיים, למידה של "מקצועות המחר" ושילוב של ערבים, דרוזים ויהודים.

4. **האיגוד המקצועי לנוער – כללי**
א. הסתדרות הנוער העובד והלומד היא האיגוד המקצועי היציג לנוער ולצעירים בישראל. התנועה תרחיב את פעולתו של האיגוד המקצועי במטרה לתת מענה לכל נער ונערה הסובלים מניצול במקום עבודתם.
ב. הוועידה קוראת להכשיר את חברי התנועה בתחום זכויות בני נוער בעבודה ולפעול לכך שקני התנועה וסניפיה יהיו מוקדים לסיוע ולהכוונה בתחום. הוועידה קוראת לחניכות התנועה להתנגד לתופעות של ניצול במקומות העבודה וכן לקיים פעולות אכיפה אזרחית נגד מעסיקים מנצלים ופעילות הסברה בבתי ספר ובקרבת הציבור.
ג. התנועה תומכת בקיומו של שוק עבודת נוער וצעירים ללא ניצול וקוראת לשמור על קיומו ולְפַתְחוּ. התנועה קוראת למדינת ישראל להגביר את אכיפת חוקי העבודה לנוער, להחריף את הענישה נגד מעסיקים מנצלים, לחזק מעסיקים הוגנים ולקדם חוקים המגנים על זכויות בני נוער בעבודה ומיטיבים עמם.

5. האיגוד המקצועי לנוער – התאגדות בני נוער במקומות העבודה

- א. התנועה רואה את תפקידה בקיום הסתדרות כללית לבני נוער ולצעירים בישראל, באמצעות הקמת התאגדויות נוער וצעירים ליהודים, לערבים ולדרוזים. התנועה מחזקת את ההתאגדויות שקמו במסגרתה בשנים האחרונות וקוראת לחברותיה להתאגד ולהוביל התאגדויות נוספות. התנועה תפעל לחיזוק היסודות החברתיים והחינוכיים בקרב הנערים המאוגדים.
- ב. התנועה קוראת למעסיקים ברשתות המזון המהיר והמסעדות, ובעקבותיהם לענפים נוספים, לחתום על הסכמים קיבוציים מיוחדים וענפיים, ולא לפגוע בהתארגנות עובדיהם הצעירים.
- ג. התנועה קוראת להסתדרות להמשיך ולעמוד לצד התאגדויות בני הנוער והצעירים ולחזקן במסגרת התנועה.

6. ההסתדרות

התנועה מחזקת את ידי ההסתדרות בפועלה למען כלל העובדים והעובדות במדינת ישראל ומברכת על הצטרפות חברים חדשים אליה ועל הקמת ועדים חדשים במסגרתה. התנועה רואה בהסתדרות כוח חברתי מוביל בישראל, ולכן תובעת ממנה להמשיך ולהרחיב את מעורבותה במאבק ליצירת חברה צודקת, לצמצום הפערים הכלכליים ולשיפור התנאים והביטחון התעסוקתי של העובדים המוחלשים בישראל, בדגש על עובדי קבלן. חניכות התנועה ומדריכותיה יעמדו לצד ההסתדרות בכל מאבק למען העובדים, הגמלאים וכלל החברה בישראל. התנועה קוראת לחבריה ולבוגריה להצטרף להסתדרות.

7. שינוי המדיניות החברתית-כלכלית

- א. התנועה רואה בחומרה רבה את המדיניות הכלכלית של ממשלות ישראל בעשורים האחרונים, מדיניות המסירה את אחריות המדינה מאזרחיה, מרחיבה את הפערים הכלכליים, פוגעת בעבודה המאורגנת ומציבה את הרווח כערך מרכזי.
- ב. התנועה תפעל בנחישות לשינוי המדיניות הכלכלית-חברתית של ממשלות ישראל ותיאבק ליצירתה של מדינת רווחה המעמידה את האדם ואת צרכיו במרכז. התנועה קוראת להרחבה תקציבית ולהגדלת ההשקעה הממשלתית במשק.
- ג. התנועה קוראת למדינת ישראל לחדול מתהליכי הפרטה במשק הישראלי, בדגש על הפרטת אוצרות הטבע והקרקע, ולפעול לחלוקה צודקת של נכסי המדינה ושל משאביה למען כלל אזרחי המדינה.

8. צמצום פערים ומיגור העוני

- התנועה רואה בפערים הכלכליים ובהיקפי העוני סכנה קיומית לעתידה של המדינה. התנועה תחנך להבנה שמציאות זו אינה גזרת גורל ותפעל לשינוי המדיניות הגורמת לפערים ולעוני, בצד קיום פעולות להקלת המצוקה הקיימת.
- א. התנועה רואה בחומרה את היחס המידרדר כלפי קשישים בישראל, בדגש על ניצולי השואה, הבא לידי ביטוי בעוני, בבדידות ובניכור חברתי כלפיהם.
 - ב. התנועה רואה בעוני של קרוב למיליון ילדים וילדות חרפה למדינת ישראל וקוראת לממשלה ליישם לאלתר מדיניות למיגור העוני והרעב בקרב ילדים ולדאוג למזון, לחינוך ולבריאות הולמים לכלל ילדי ישראל.

9. פמיניזם

כתנועה שחרטה על דגלה את ערכי שוויון ערך האדם, הסוציאליזם והכלליות, בוחרת התנועה להגדיר את עצמה גם כתנועה פמיניסטית ולחנך לכך.

א. התנועה רואה בחומרה תופעות של סקסיזם, אלימות ואפליה נגד נשים, ותפעל למיגור תופעות אלו.

ב. ועידת התנועה קוראת לחברי התנועה ולחברותיה:

- להמשיך לפעול למימוש שוויון מלא בין המינים והמגדרים בכל רחבי התנועה ולהעצים את מקומן של הנשים.
- להמשיך לשלב את הנערה הערבייה והדרוזית בפעילות ולהעניק לה את מלוא התמיכה להשגת מעמד שווה ולהשתלבות בהנהגת התנועה והחברה בישראל.

10. קיימות

מתוך אחריות לחברה האנושית בהווה ובעתיד תחנך התנועה לאורח חיים בר-קיימא, לעצירת ההרס הסביבתי, לשימור המערכות האקולוגיות ומשאבי הטבע של כדור הארץ ולטיפוחם באופן המאפשר מענה לצורכי כלל בני האדם. ועידת התנועה קוראת למרכז התנועה ולחברות התנועה ליישם תפיסה זו בקנים ובסניפים, במפעלי התנועה ובכל רובדי החיים.

11. חיזוק ערך העבודה בחברה הישראלית

התנועה תפעל לחיזוק ערך העבודה בקרב חניכיה ובחברה הישראלית בכללותה. לשם כך:

א. התנועה תרחיב את העשייה העמלנית והיצרנית בפעילות בקנים ובסניפים, בד בבד עם צמצום ביטויי התרבות הצרכנית.

ב. ועידת התנועה קוראת להעדיף קניית מוצרים מתוצרת הארץ בפעילות התנועה.

ג. חג האחד במאי הוא חג כלל-תנועתי שבמרכזו ההתאגדות האנושית, העלאת ערכו של האדם העובד והמאבק בניצול בני נוער בעבודה. התנועה תפעל להרחבת אירועי האחד במאי ולהפיכת החג לאירוע מרכזי בחברה הישראלית.

12. הקמת קואופרטיבים

התנועה רואה ברעיון הקואופרטיבי דרך ליצירת כלכלה צודקת ועולם עבודה שוויוני יותר, וקוראת לחברותיה לקדם הקמתם של קואופרטיבים לנוער ולכלל החברה. הוועידה קוראת למרכז התנועה לגבש תכניות למימוש הרעיון הקואופרטיבי בקרב הנוער.

שער הגשמה

1. אופני הגשמה בשכבה הבוגרת

- התנועה תפעל לחיזוק כל קן וסניף בתור חברת נוער וילדים אוטונומית וכללית. מתוך כך:
- א. ועידת התנועה קוראת לחיזוק קוד ההדרכה כְּלָבָה של הפעילות התנועתית ולהגדלת מספר המדריכים הצעירים והפעילים בקנים ובסניפים.
 - ב. בכל מעגל תִּיבְּנָה הכשרה מתאימה לתפקידים ולאופני פעילות אשר יחזקו את הקנים ואת הסניפים כחברות נוער.
 - ג. ועידת התנועה קוראת לכל המעגלים ליישם את העיקרון "מדריך הוא קודם כול חניך" ולְחַזְקוֹ.
 - ד. ועידת התנועה רואה בחברות בקבוצה הגשמת ערכי התנועה וקוראת לחיזוק יסודות השיתוף בקבוצות בשכבה הבוגרת.

2. אפיקי ההגשמה בתנועה

- א. התנועה קוראת לחניכותיה להגשים עם תום שנת י"ב באחד מאפיקי ההגשמה התנועתיים: חוות ההכשרה, גרעיני עודד ודרור ושנת י"ג, ולאחריהם שירות במסלול הנח"ל או התנדבות בשירות לאומי-אזרחי. התנועה רואה בכל אפיקי ההגשמה אפיקים שווים בערכם.
- ב. התנועה תפעל לאפשר למסיימות י"ב המגשימות בתנועה הזדמנות לחיות מציאות חיים שלמה הכורכת את כל רובדי החיים על פי ערכים סוציאליסטיים. מתוך כך, ועידת התנועה קוראת להגדיל את אפיקי ההגשמה בכל המעגלים וכן לפתוח את מפעל חוות ההכשרה לבני נוער רבים בחברה הישראלית ולהתאימו למעגלי התנועה השונים ("חוות ההכשרה כדרך לרבים").

3. "הבריח התיכון"

החברים באפיקי ההגשמה מתנסים בשיתוף, בלמידה ובמשימה. אפיקים אלו מהווים חיבור משמעותי בין שלב תנועת הנוער לשלב ההגשמה הבוגרת ועשויים להוות חיבור בין מעגלי התנועה ולחזק את הכלליות. הוועידה קוראת לתנועה לקיים מפגשים בין המגשימים במעגלים השונים וכן מפעלים משותפים, כדוגמת סמינר "הבריח התיכון" ועצרת הגשמה.

4. מסלול הנח"ל

- התנועה רואה במסלול הנח"ל מסלול חיוני למדינה, לחברה הישראלית ולתנועות הנוער המגשימות. ייעוד הנח"ל הוא לשמור על שלמותם של גרעיני התנועות ולשלב בין משימות צבאיות למשימות לאומיות, כחלק מרצף התהליך החינוכי – משלב תנועת הנוער אל ההגשמה.
- א. בשנים האחרונות נעשים ניסיונות רבים לפרק את הנח"ל או להחלישו. התנועה קוראת למשרד הביטחון ולצה"ל לעצור ניסיונות אלו.
 - ב. ועידת התנועה מברכת על פתיחת מסלול הנח"ל לציבור החניכים הדרוזים בתנועה ורואה בכך סימן לחיזוק הנח"ל והחברה הישראלית.

5. מפגשים בין מעגלי התנועה

במטרה לקרב בין החניכות ממגוון הקבוצות בחברה הישראלית ועידת התנועה קוראת להגברת המפגש בין המעגלים בדרכים אלו:

- קיום פעילות משותפת לחברות התנועה ממעגלים שונים באותו אזור.
- קיום מפגלים משותפים ועידוד הקמתן של קבוצות תרבות וספורט משותפות למעגלים שונים ברחבי הארץ.
- בחינת האפשרות להקים מרכזי תנועה נוספים בצפון הארץ ובדרומה שיאפשרו פעילות משותפת בתחומם.

6. מוסדות חניכים

- א. ועידת התנועה קוראת למעגלים לקיים מוסדות חניכים מרמת הקן והסניף ועד הרמה הארצית של המעגל.
- ב. מזכירות חברות וחברי התנועה תהיה הגוף הדמוקרטי המרכזי של התנועה, המשותף לכלל מעגליה.
- ג. אחת לשנה יתקיים קונגרס אזורי באחד מאזורי הארץ, בליווי מזכירות חברות וחברי התנועה. בקונגרס ישתתפו חברי תנועה ממעגלים שונים באותו אזור.

7. מאבקים משותפים

- א. התנועה היא תנועת נוער עצמאית, פוליטית, בלתי מפלגתית ובעלת עמדה בסוגיות הנוגעות שעל סדר יומה של החברה הישראלית, לכן תשתתף התנועה במאבקים על דמותה של החברה הישראלית ותוביל מאבקים כאלה. התנועה רואה במגוון המאבקים נגד אפליה ונגד ניצול של קבוצות באוכלוסייה חלק ממאבק אחד רב-חזיתי על שוויון ערך האדם. ועידת התנועה קוראת למרכז התנועה ולמעגלים לגבש דרך פעולה תנועתית בתחום זה.
- ב. התנועה תשאף לחבור לתנועות נוער אחרות ולארגונים נוספים וליצור קואליציות לקידום המאבקים השונים.

8. תנועת דרור ישראל

- א. תנועת דרור ישראל הוקמה על-ידי בוגרות ובוגרי הנוער העובד והלומד שבחרו להגשים בחייהם הבוגרים אורח חיים שתפני, משימתי ותנועתי שבמרכזו "המרכז החינוכי להתחדשות שתפנית". תנועת הנוער העובד והלומד תיקח חלק בבנייתה של תנועת דרור ישראל כתנועה שבמרכזה שוויון ערך האדם, שייעודה חברה אנושית ברוח החברותא ושבמסגרתה יכולים להגשים יהודים, ערבים ודרוזים.
- ב. ועידת התנועה קוראת להקמת תנועת בוגרים ערבית במסגרת דרור ישראל.
- ג. התנועה תטפח את הדיאלוג הבין-דורי ואת השותפות בין מעגלי החיים של תנועת דרור ישראל.

9. הקמת העיר השיתופית כיעד הגשמה

ועידת התנועה קוראת לבוגרות התנועה להיות גרעין קשה לרעיון השיתופי, להגשים במסגרות שיתופיות ולהקים את העיר השיתופית כיעד הגשמה משותף ליהודים, לערבים ולדרוזים. העיר השיתופית, בהובלת דרור ישראל, תהיה מבוססת על שיתוף באורח החיים העירוני בהיקף רחב דרך התנסויות חינוכיות, תרבותיות וכלכליות, בדגש על קואופרציה.

10. שילוב חניכים בעלי צרכים מיוחדים בתנועה

התנועה תפעל להגדלה ניכרת של שילוב חניכים בעלי צרכים מיוחדים בפעילותה באמצעות הרחבת תכנית שמ"ש (שוויון מתוך שונות) להקמת קבוצות חניכים בעלי צרכים מיוחדים בקנים ובסניפים, הכשרה למדריכי התנועה העוסקים בהדרכה ובשילוב של חניכים בעלי צרכים מיוחדים והנגשת מבני התנועה היכן שניתן.

11. תנועה אחות - הבונים דרור

- א. התנועה תשלח שליחים ומדריכים שיחנכו את חניכי "הבונים דרור" לאחריות למפעל הציוני-חלוצי, דרך הפעילות החינוכית התנועתית בגולה ודרך עלייה לישראל. התנועה תפעל להרחבת המפגשים בין חניכי התנועות.
- ב. התנועה קוראת לחברות "הבונים דרור" לעלות לישראל ולהצטרף להגשמת המפעל הציוני-חלוצי. התנועה מזמינה את העולות למלא תפקידים מרכזיים בריכוז ובהדרכה בתנועה.

שער פני התנועה

1. **שמירת החיים**
התנועה מקדשת את ערך החיים ואת השמירה על החיים. התנועה מחויבת לפעול בכל הכלים למען שמירת החיים, הגוף והנפש בכל הפעילויות בקנים ובסניפים וכן במפעלי התנועה. האחריות לשמירת החיים נמצאת בידי כל אחת מחברות התנועה בכל זמן ובכל מקום.
2. **ביתנו פתוח לכל נערה ונער**
התנועה תמשיך להיות תנועה כללית, גדולה ומגוונת. התנועה תפעל תמיד להגדלת הקנים והסניפים ולפתיחת קנים וסניפים חדשים, מתוך שאיפה להגיע לכל יישוב. פריסת התנועה ברחבי הארץ תהלום את המקום הרצוי של התנועה בחברה הישראלית.
3. **לוח השנה התנועתי**
ועידת התנועה קוראת לעצב לוח שנה תנועתי שיכיל חגים ומועדים של מגוון העמים, הדתות והקבוצות בחברה הישראלית וכן מועדים המשותפים לכלל החברה הישראלית. התנועה תפעל להיכרות של חניכות התנועה ומדריכותיה עם מועדים אלו ולהשתתפות באירועים התנועתיים לציון המועדים.
4. **תרבות הנוער**
 - א. ועידת התנועה קוראת לקנים ולסניפים ליצור תרבות נוער מורדת ואלטרנטיבית אשר במרכזה מפגש, חברות, אהבה ויצירה עצמית ומשותפת.
 - ב. הוועידה קוראת לקנים ולסניפים לעצב תרבות שבבסיסה יחס מכבד, שוויון מגדרי והבטחת תחושה של ביטחון ומוגנות בבתי התנועה.
 - ג. הוועידה קוראת לקנים ולסניפים להתנגד לתרבות נוער הנוטה לשימוש בחומרים משני תודעה, כגון אלכוהול וסמים.
 - ד. התנועה תילחם בתופעות של ניצול, סחיטה ואלימות במדינה וברשתות החברתיות ותחנך נגד תופעות אלו.
5. **קריאה למשרד החינוך לתמוך בפעילות תנועות הנוער**
התנועה קוראת למשרד החינוך:
 - להכיר באופיין הייחודי של תנועות הנוער הציוניות-חלוציות ולאפשר פעולתן העצמאית והריבונית.
 - להגדיל את התמיכה הכספית במתנדבי שנת השירות.
 - להחליף את שיטת מפקד תנועות הנוער לשיטה ההולמת את אופיין הבלתי פורמלי של התנועות.
 - להפחית את מספר המבחנים וימי ההשלמות בחופשות, אשר פוגעים בפעילות תנועות הנוער.

6. מערכת החינוך בישראל

- א. התנועה מתנגדת לקידוש ההישגיות במערכת החינוך. התנועה קוראת למשרד החינוך להגדיל את משקלו של החינוך הערכי בבתי הספר ולשנות את אופני ההערכה של התלמידים מאופנים מדרגים לאופני הערכה המקדמים את שוויון ערך האדם.
- ב. התנועה קוראת למשרד החינוך לפעול ליצירת שוויון בחינוך לכלל ילדי ישראל ולהשקיע משאבים בצמצום הפערים הקיימים, בדגש על בתי הספר הערביים והדרוזיים.

7. תכנית הדרכה לתנועה

- ועידת התנועה קוראת למרכז התנועה לגבש תכנית הדרכה כלל-תנועתית, לצד תכניות ההדרכה במעגלים, שתכלול מבחר תכנים המבוססים על ערכי התנועה.

8. יחס התנועה לרציחות עם

- א. התנועה רואה בהתנגדות לרצח עם חובה מוסרית של כל אדם וחברה. התנועה תפעל ליצירת מודעות ציבורית לרציחות עם ולגיבוש ציבור רחב שיתנגד להן, יפעל להפסקתן ולמניעתן ולמען סיוע לקורבנותיהן.
- ב. התנועה מכירה ברצח העם הארמני וקוראת למדינת ישראל להכיר רשמית ברצח העם הארמני.
- ג. התנועה קוראת למדינות העולם, ובהן ישראל, לגבש מדיניות להענקת מקלט לפליטי רצח עם.

9. המנון נוסף לתנועה

- השיר "אני מאמין" ("שחקי שחקי") שחיבר שאול טשרניחובסקי יהווה המנון נוסף של התנועה – בעברית ובערבית. מילות השיר מבטאות אמונה ברוח האדם ותקווה לעתיד של שלום ואחוה.

10. סמל התנועה בעברית ובערבית

- סמל התנועה, המבטא את סיסמת התנועה: "לעבודה להגנה ולשלום – עלה והגשם", ישונה כך שיכיל הן עברית והן ערבית, וזאת כדי להעמיק את השוויון והשותפות בין כל חברי התנועה וחברותיה.